

From: "5.1.2e 5.1.2e" <5.1.2e@rudnhn.nl>
Date: 11 Sep 2018 15:58:23 +0200
To: "DIV rudnhn.nl" <5.1.2e@rudnhn.nl>
Subject: Fwd: platte schijfhoren versus grote watervan

Collega,

Hierbij het verzoek om onderstaande e-mail te registreren.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

RUD NHN

5.1.2e

5.1.2e@rudnhn.nl

Verstuurd vanaf mijn mobiele apparaat.

Begin doorgestuurd bericht:

Van: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@elsenlinde.nl>
Datum: 29 augustus 2018 om 17:27:25 CEST
Aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@rudnhn.nl>
Kopie: Hanneke Ellerman <5.1.2e@sixlegal.nl>, 5.1.2e 5.1.2e
<5.1.2e@5.1.2e>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@am.nl>, 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e@elsenlinde.nl>, 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@witteveenbos.com>,
5.1.2e <5.1.2e@adriaanvanerk.nl>, 5.1.2e@rudnhn.nl
Onderwerp: platte schijfhoren versus grote watervan
Antwoord aan: 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@elsenlinde.nl>

5.1.2e,

Bijgaand een voorstel voor de aanpak grote watervan in relatie met de platte schijfhoren.

Ik kan geen gegevens vinden over verspreidingsafstand. Daarom stel ik voor om eerst te inventariseren en daarna samen te beoordelen wat er veilig kan worden overgezet.

Graag krijg ik op korte termijn een bevestiging dat de aanpak akkoord is, dan wel aanvullingen hierop.

De inventarisatie is in ieder geval nodig, die ga ik inplannen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Els & Linde b.v.

Grote waternavel versus platte schijfhoren

De grote waternavel is een invasie exoot. Handel en bezit is verboden in Nederland. De grote waternavel verspreidt zich vegetatief via wortelstokken en via losgelaten stengeldeeltes. Een deeltje van 1 cm is al voldoende voor een nieuwe vestiging. De plant is zeer levenskrachtig, de met het schonen op de oever getrokken planten kunnen zich vanuit de oever weer vestigen in de sloot. Afvoeren en composteren is de enige optie. Overzetten van de soort uit de sloten naar – nog niet geïnfecteerde sloten moet worden voorkomen.

In de Bloemendalerpolder is de platte schijfhoren bekend. Conform de ontheffing moeten planten en slib uit de te dempen sloten worden overgezet naar – bij voorkeur nieuwe – sloten die niet worden gedempt.

Het dilemma is dat bij het overzetten van de planten t.b.v. de platte schijfhoren ook de grote waternavel wordt overgezet. Wat leidt tot woekering in de nieuwe watergang en ter plekke uitsterven van de platte schijfhoren.

Werkwijze

Binnen de schermen wordt de grote waternavel gekarteerd (d.w.z. de verspreiding wordt op kaart ingetekend). Daarbij wordt onderscheidt gemaakt tussen grote groeiplekken en individuele planten. De groeiplekken worden vastgelegd met een camera voorzien van GPS (er worden foto's gemaakt waarbij de locatie is vastgelegd).

Op basis van deze kartering wordt zichtbaar welke slootdelen geen planten van de grote waternavel bevatten. Met behulp van deze gegevens wordt bepaald welk deel van de vegetatie en slib veilig kan worden overgezet.

Marges

De grote waternavel is een zeer snelle verbreider. Daarom wordt een veilige afstand aangehouden van 10 meter vanaf een grote groeiplek en vijf meter vanaf een individuele plant. Uitzondering is als blijkt dat verspreid over de sloot grote groeiplekken of verscheidene individuen voorkomen. Op dat moment wordt er geen materiaal overgezet uit de gehele sloot.

De definitieve keuze wordt gemaakt na de inventarisatie en in overleg met de RUD.

Bronnen ecologie

Anonymus (2006) *Hydrocotyle ranunculoides*. European and Mediterranean Plant Protection Organization.

Baas, W.J. & W.J. Holverda 1996a. *Hydrocotyle ranunculoides* L.f.; infiltrant in waterland? Gorteria 21 (6): 193-198.

Baas, W.J. & W.J. Holverda 1996b. *Hydrocotyle ranunculoides* L.f. (Grote waternavel): de stand van zaken. Gorteria 22 (6): 164-165.

Baas, W.J. & H. Duistermaat (1998) De opmars van grote waternavel (*Hydrocotyle ranunculoides* L.f.) in Nederland, 1996-1998. Gorteria 24: 77-82.

Hussner, A. & C. Meyer (2008) The influence of water level on the growth and photosynthesis of *Hydrocotyle ranunculoides* L.fil. Flora 204 (2009) 755–761

Hussner, A. & R. Lösch (2007) Growth and photosynthesis of *Hydrocotyle ranunculoides* L. fil. In Central Europe. Flora 202 (2007) 653–660

Hussner, A., Deys, L. & Valkenburg, J. van (2012) Invasive Alien Species Fact Sheet – *Hydrocotyle ranunculoides*. Online Database of the European Network on Invasive Alien Species.

www.nederlandsesoorten.nl

Bronnen bestrijding

Anonymus (2008) Bestrijding Grote waternavel. Waterschap Hollandse Delta.

Anonymus (2013) Een efficiënte aanpak van invasieve exoten in en rond de waterloop. Invexo, Wageningen.

Anonymus (2015) Werkinstructie Grote watermavel. Waterschap Aa en Maas, Waterschap Brabantse Delta & Waterschap de Dommel.

Boute, M. (2011) Pilots bestrijding exotische waterplanten Grote watermavel, Parelvederkruid en Waterleunbloem. Boute ecologie en water advies, Stevensweert.

Michielsen, J.M. & M.M. Riemens (2012) Resultaten van een kasproef naar de effectiviteit van branden en frequente manuele bestrijding op de groei van *H. ranunculoides*, *L. grandiflora* en *M. aquaticum* bij verschillende nutriënteniveaus van de bodem. Invexo, Wageningen.